

Κράτους συμφερόντων. Μόλις λοιπόν 1 πάλιν χρόνον καὶ μῆνας 6 τὸ τελευταῖον πατριαρχεύσας ὁ μακκρίτης Κύριλλος, ἐξωρίζεται βιαίως εἰς Λαμνοκοπίαν (φρούριον πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως), καὶ ἐκεῖ πνίγεται διὰ βασιλικῆς προσταγῆς, καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ βυθίζεται εἰς τὴν θάλασσαν. Μεταξὺ δὲ τῶν Δυτικῶν συγγραφέων ὁ Κύριλλος Λούκαρις θεωρεῖται ὡς Λουθηροκκλησιολάτρης καὶ ὁ Καρυοπόλλης μάλιστα ἔγραψεν, ὡς εἶδομεν, τὴν, ὑπ' Ἀριθμὸν 63, Ἀποδοκιμασίαν τῆς Ὁμολογίας τῆς Πίστεως του. Ὅλοι ὁμῶς τὸν θεωροῦν ὡς πολυμαθέστατον ἄνδρα. Ὁ μὲν Φαέρικιος, ὁμιλῶν περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑλλ. Β. Ἑλ. Τομ. XI. σελ. 599, γράφει οὕτω. *Cyrilli Lucaris Confessio* (Ἀνατολικὴ Ὁμολογία τῆς Χριστιανικῆς πίστεως) *latine et anglie*, Londini primum anno 1629. 4. *deinde etiam graece ab ipso scripta et Sanctis S. Scripturae additis confirmata graece et latine prodiit* Genevae 1633. 4. 1645. 8. *et graecae gallice in Iacobi Aymoni monumentis authenticis de religione Graecorum*. Hagae 1708. 4. Ὁ δὲ Ἀρλέσιος, προσθέτει: — *Cyrillus Lucaris scripsit quoque praefat. ad ed. N. T. a. Maximo Calliopolita in linguam gr. recentior translata.* (Lugd. Bat.

apud Elzevir.) 1638. 4. v. Baumgart. *Nachricht. von Merkwürd Büchern*, tom. VIII. part. 43. p. 1. seq. et *infra de Maximo Calliopolita HARL.* Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 50 καὶ τὴν ΣΗΜΕΙΩΣΙΝ τοῦ Ἀριθμοῦ 74.

M.

ΜΑΙΩΤΑΣ (Γεώργιος). Κρής. Ἄνθρωπος πεπαιδευμένος τῆς 18ῆς ἑκατονταετηρίδος. Ἐπαιδεύθη ἐν Ῥώμῃ καὶ ἦτον ὑπότροφος τοῦ ἐκεῖ συστηθέντος ὑπὸ Γρηγορίου 1Γ' Ἑλληνικοῦ φροντιστηρίου· δὲν ἐμολύθη ὁμῶς μὲ τὰ δόγματα τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας. Ἐνεκὰ δὲ τούτου ἡ μεγάλη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἐτίμησε μὲ τὸν τίτλον διδασκάλου τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ὁ δὲ φιλόμουσος ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας Ἰωάννης Κωνσταντίνος Βρασαράδας Βραγκοβάνος τὸν ἐδιόρισε Καθηγητὴν τῆς τε Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσας διὰ τοὺς υἱούς του. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 149.

ΜΑΚΡΗΣ (Μιχαήλ). Ἐξ Ἰωαννίνων. Ἀόγιος ἄνθρωπος τῆς 12ῆς ἑκατονταετηρίδος. Ἐξεσημάτισε Νοτάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 119.

ΜΑΚΡΗΣ (Μακάριος). Ἱερομόναχος. Εἰς τῶν λογίων κληρικῶν τῆς 12ῆς ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 123.

ΜΑΛΛΑΞΟΣ (*Νικόλαος*).
Πρωτόπαππας Ναυπλίου. Εἰς
τῶν λογίων κληρικῶν τῆς ΙΖ'
ἐκατονταετηρίδος. Ἴδε τὴν Ση-
μείωσιν τοῦ Ἀριθμοῦ 291.

ΜΑΝΑΣ (*Ἰάκωβος*). Πελο-
ποννήσιος, γεννηθεὶς ἐν τῇ πό-
λει τοῦ Ἀργαίου περὶ τὰ τέλη
τῆς ΙΖ' ἐκατονταετηρίδος. Ἴδου
τὴν γράφει περὶ τοῦ λογίου τοῦ-
του Πελοποννησίου ὁ Προκόπιος
ἐν τῇ Ἀπαριθμῆσει του τῶν πε-
σαιδεν μέγαν Ἑλλητικῶν κατὰ
τὸν ΙΗ' αἰῶνα. « Ἰάκωβος Μά-
νας Ἀργεῖος, ὑπάτος τῶν φι-
λοσόφων τῶν ἐν Κωνσταντι-
νουπόλει ἁγίας ἐκκλησίας ἀνὴρ
σεφὴς καὶ πολυμαθὴς, πρῶτος
καὶ θεωρεῖται κοσμοῖμενος· εἰ-
δημονέστατος τῆς Ἑλληνικῆς
διαλέκτου, καὶ μιμητὴς ἐς ἰ-
δέαν λόγου τῶν ἐξαιρέτων πα-
λαιῶν Ἑλλήνων· φιλόσοφος πε-
ριπατητικὸς, καὶ τῶν τοῦ Ἀ-
ριστοτέλους δογμάτων καθηγη-
τὴς ἄριστος, καὶ ὑπεράσπιστὴς
ἀνένδοτος· ἐτι δὲ καὶ τοῦ βᾶ-
θους τῆς θείας γραφῆς, καὶ τῆς
Ἱερᾶς Θεολογίας ἀνεχνευτὴς ἐμ-
πειρότατος, μετὰ πολλῆς ἀ-
κριθείας, εὐσεβοῦς τε καὶ ὀρ-
θοδόξου κρίσεως, καὶ φρονήσεως
μελετῶν ἰδίᾳ, καὶ ἀναπτύσσων
παρρησία τοῖς αὐτοῦ ὁμιληταῖς
τὰ Θεολογικὰ μαθήματα ἀ-
πώνατο λίαν κατὰ τὴν τῆς παι-
δείας ἐπίδοσιν, ἐκ τῆς χρονίου
συνδιατριβῆς, καὶ συνομιλίας
τοῦ μακαρίτου αὐθέντου κυρίου
Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδά-

του, (ἅτε πελάτης ὄν τοῦ πε-
ριφθῆμου ἐκείνου οἴκου, καὶ παι-
δαγωγὸς τῶν λαμπροτάτων παι-
δων αὐτοῦ) καὶ πολλὰ ἐκ τῆς
πολυχεύμονος ἐκείνης πηγῆς ἠ-
ρύσαστο σοφίας νάματα, ὡς
πολλάκις αὐτοῦ ἀκκρόσμεν ζώ-
ση φωνῇ μαρτυροῦντος, ὅσοι
γεγόναμεν ἀκροαταὶ αὐτοῦ· καὶ
ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δὲ εἰς τὸν μα-
καρίτην λόγῳ, ταῦτά ταῦτα
ὁμολογεῖ, ἐπικρινὸν ἑαυτῷ καὶ
κλέος ἐντεῦθεν οὐ τὸ τυχὸν ἠ-
γούμενος περιποιεῖσθαι· ἐσχ-
λίχησε διὰ βίου, καὶ εἰσέτι
καὶ νῦν σχολαρχεῖ τῆς ἐν Κων-
σταντινουπόλει σχολῆς, μετὰ
προθυμίας ἀόκνου, καὶ φιλοπο-
νίας ἀτρύτου ἀναπτύσσων τοῖς
αὐτοῦ ὁμιληταῖς τὰ ἀκροαμα-
τικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ
τὰ Θεολογικὰ. » Ἐχομεν ἐξ
αὐτοῦ πανηγυρικὸν λόγον πρὸς
τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδά-
τον. Ἴδε τὴν Σημείωσιν τοῦ
Ἀριθμοῦ 161.

ΜΑΝΕΣΗΣ (*Ἀντώνιος*).
Κερκυραῖος Ἱερομόναχος. Εἰς
τῶν λογίων κληρικῶν ἀκμασάν-
των περὶ τὰ τέλη τῆς ΙΖ' ἐκα-
τονταετηρίδος. Ἴδε τὴν Ση-
μείωσιν τοῦ Ἀριθμοῦ 110.

ΜΑΝΟΛΑΚΙΣ (*Ἰωάννης*),
Κωνσταντινουπόλιτης. Εἰς τῶν
λογίων τῆς ΙΗ' ἐκατονταετη-
ρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 201.

ΜΑΝΟΥΗΛ (*Ἀντώνιος*). Πε-
λοποννήσιος ἐκ Παλαιῶν Πα-
τρῶν. Εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς
τε καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης. Ἐξ

περί τὰ τέλη τῆς ΙΙ' ἑκατονταετηρίδος, καὶ ἐχρημάτισε Μέγας Σεργάριος ἐν τῇ Ἡγεμονίᾳ τῆς Μολδοβλαχίας. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 330.

ΜΑΞΙΜΟΣ Πελοποννήσιος. Ἡγεμόναχος καὶ εἰς τῶν δεινῶν Θεολόγων τῆς Ανατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἔζη περι τὰ τέλη τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος ἐν Βουκουρεστίῳ ὅπου ἐξέδωκεν εἰς ἀπλήν φράσιν ἑντονον πόνημα κατὰ Λατίνων. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 116.

ΜΑΡΓΟΥΝΙΟΣ (Μάξιμος). Κρήσιος. Ἐπίσκοπος Κυθήρων ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ. Περι τοῦ σοφοῦ ἱεράρχου τούτου τῆς Ανατολικῆς Ἐκκλησίας θέλω ὁμιλήσῃ ἐν τῷ Β' μέρει τοῦ πονήματός μου τούτου, ἐπειδὴ ὁ Μαργούνιος διεκρίθη μᾶλλον μεταξὺ τῶν φιλολόγων ἀκμασάντων κατὰ τὴν ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδα. Ἴδε τοὺς Ἀριθμοὺς 10 καὶ 39.

ΜΑΥΡΟΕΙΔΗΣ (Νικόλαος). Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1768 ἔτος εἰς Ἀργοστόλιον πόλιν τῆς Κεφαλληνίας. Διδαχθεὶς τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Διδασκάλου Δαμωδοῦ, μετέβη εἰς Πατάβιον πρὸς τελειοποιήσιν τῶν μαθημάτων του καὶ αὐξήσιν τῶν γνώσεών του. Μετὰ τὴν εἰς πατρίδα ἐπιστροφάν του ἐχειροτονήθη Ἱερεὺς, καὶ ἀμέσως ἤρχισε μὲ ζῆλον τὸ ἱερὸν ἐπάγγελμα τοῦ Ἱεροκήρυκος πρὸς τὸ ὅποῖον εἶχε

πεδιόθεν κλίσιν μεγίστην. Παρελθόντων δὲ ἐτῶν τινῶν ἀνεχώρησεν ἐκ Κεφαλληνίας διδάσκων μὲ κοινὸν ἔπαινον τὸν θεῖον λόγον εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς τότε δούλης Ἑλλάδος καὶ εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. Ἡ φήμη τοῦ Ἱεροκήρυκος τούτου φθάσασα εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σεραφίμ, ἡ Ἱερά Σύνοδος μὲ τὴν συγκατέθεσιν τούτου, ἐπροσκέλεσεν τὸν Μαυροειδὴν νὰ μεταβῇ ἐκεῖ ὡς ἱεροκήρυξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀπὸ ἐνταῦθα προσεκλήθη παρὰ τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας νὰ μεταβῇ εἰς Ἰάσιον ὡς ἱεροκήρυξ τῆς ἐκεῖ Μητροπόλεως. Μετὰ παρέρουσιν ὁμοῦς καιροῦ τινος ἀνακαλεῖται πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν παρὰ τοῦ Πατριάρχου Παΐσιου, καὶ ἐν ᾧ ἠνησχολεῖτο μ' εὐχαρίστησιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν εἰς τὸ θεῖον του ἔργον, ὁ Ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας Ῥακοζίτζας τὸν ἐζήτησε καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἔσπευσε, μὲ τὴν ἀποστολήν του, νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν φιλόχριστον Ἡγεμόνα τούτον. Εἰκοσιτέσσαρα ὁλόκληρα ἔτη ἐδίδαξεν ἐπ' ἀμβωνος ὁ πολυμαθὴς καὶ ἐνάρετος Μαυροειδὴς τὸν θεῖον λόγον εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὰς Αὐλὰς τῶν Ἡγεμόνων Οὐγγροβλαχίας, Μολδοβλαχίας καὶ εἰς πολλὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη, ἀπολαμ-

εάνων ὡς βραβεῖον τοῦ ζήλου του τὸ κοινὸν σέβας. Παρατηρήσας δὲ ὅτι, διὰ τὴν ἡδὴ τείνουσαν εἰς τὸ γῆρας ἡλικίαν του, ὤφειλε νὰ μετριάσῃ τοὺς πνευματικούς του ἀγῶνας, καὶ γνωρίζων, ὡς ὁ ἴδιος λέγει εἰς τὴν εἰσχωγῆν τῶν τυπωθέντων λόγων του, τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν ἱεροκλήρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀπεράσισε νὰ ὠφελήσῃ τὸν Χριστιάνου λαὸν τῶν Ὀρθοδόξων ἐκδίδων μὲ ἰδιὰ του ἐξοδα καὶ χαρίζων εἰς τὰς Ἐκκλησίας τοὺς ψυχωφελεῖς λόγους του, τῶν ὁποίων ἡ συλλογὴ ἀφιερῶθη εἰς τὸν Ἱεραμόναχον Κωνσταντῖνον Μιχαήλ Ρακοβίτζαν. Μετὰ δὲ τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν τῶν διδασκῶν του ἐπιστρέψας εἰς Κερκλινίαν, ἀφιέρωσεν εἰς τὴν πατρίδα του τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς του, κηρύττων ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν μέχρι βαθυτάτου γήρατος ἀπεβίωσε δὲ τὸ 1788 ἔτος ἥτοι ὀγδοήκοντα ἑτῶν. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 214.

ΜΕΘΟΔΙΟΣ Ἱερομόναχος Ὀλύμπιότης ἐξ Ἀγυαῖς. Εἰς τῶν λογίων Ἱερομονάχων τῆς III' ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 236.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ ἐξ Ἰωαννίνων. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν. Ἐλέγετο *Μιχαήλ* πρότερον ὅτε νεανίσκος ἐμαθήτευσε τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα παρὰ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις σχολάρχου Βησσαρίωνος τοῦ Μακρῆ. Χειροτονη-

θεὶς δὲ Ἱερὺς παρὰ Κλήμεντος Μητροπολίτου Ἰωαννίνων ἀπήλθεν εἰς Πατάριον ὅπου ἐπαιδεύθη τὴν Λατινικὴν τε καὶ Ἰταλικὴν γλῶσσαν, τὴν φιλοσοφίαν, τὰ μαθηματικά, καὶ τὴν Ἰατρικὴν. Ἐπανακάμφας εἰς τὴν πατρίδα του, ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ ἐν αὐτῇ δευτέρου σχολείου, τοῦ Ἐπιφανείου λεγομένου, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνέγραψεν ἀστρονομικὸν βιβλίον ὅπερ ἔμεινεν ἀνεκδοτόν. Κατ' αἰτήσιν δὲ τῶν ἐξ Ἄρτης κατοίκων ὁ τότε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἐχειροτόνησε Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Μητροπολίτην. Μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ὡς ἑγγύστα ἑτῶν, καὶ τῆς Ἄρτης λεηλατηθείσης ὑπὸ Διμπερίου Ἱερακάρη, τοῦ ἐπονομασθέντος *Γκιαούρμπέη*, προστατευομένου παρὰ τῶν Ἑνετῶν, ἐσυκοφαντήθη ὁ Μελέτιος εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐξουσίαν, ὡς δῆθεν εἶδησιν ἔχων περὶ τῆς λεηλασίας ταύτης. Εὐρισκόμενος δὲ τότε ἐν Ἰωαννίνοις, καὶ συμβουλευθεὶς παρὰ τινῶν τῶν γνωσκόντων τὴν κατ' αὐτοῦ σκευωρίαν, μὴ ἀπελθεῖν εἰς Ἄρταν, κεκρυμμένος ἔμεινεν ἐκεῖ μῆνας δύο, περιμένων τὸ ἀποθνήσκον. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Ναύπακτον ὑπὸ τῶν Βενετῶν ἐξουσιασμένην ἵνα συνάξῃ τὸ εἰσόδημα τῆς ἐπαρχίας του, καὶ κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονὴν του συνέταξε τὸ Γεωγραφικὸν τοῦ

πόνημα, ὅπερ ἐτυπώθη μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ ἐτιμᾶτο μεγάλως ὡς πρὸς τὴν περιγραφὴν τῆς τότε δούλης Ἑλλάδος, περιηγητῆς αὐτόπτης πάσης γενόμενος. Βιρίνης δὲ συμβιβασθείσης μεταξὺ Ἑνετῶν καὶ Τούρκων ὁ Μελέτιος ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Βύρισκόμενον ἤδη ἐκεῖ πρὸ δύο ἐτῶν, οἱ Ἀθηναῖοι βουλόμενοι ἀποδιώξαι τὸν Ἀρχιερέα τῶν ὡς ἀνίκανον νὰ τοὺς ποιμάνῃ, ἐζήτησαν αὐτόν. Ὁ δὲ Πατριάρχης καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀνευ δυσκολίας παρεδέχθησαν τὴν αἰτησίαν τῶν, καὶ ἡ μετάθεσις αὕτη ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως τῆς Ἀρτης εἰς ἐκείνην τῶν Ἀθηνῶν ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ 1703 ἔτος, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ. Ἀρχιεράτευσεν ὁ Μελέτιος ἐν Ἀθῆναις ἕνδεκα ὡς ἐγγίστα ἔτη, καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην συνέγραψε τὴν Ἐκκλησιολογικὴν Ἱστορίαν Ἑλληνιστί. Ἀποβιώσαντος δὲ τοῦ Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Κλήμεντος, οἱ Ἰωαννῖται μετ' ἀναφορῶν καὶ δεήσεων ἐζήτησαν αὐτὸν δι' Ἀρχιερέα. Ὁ Μελέτιος κινούμενος ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ἐδέχθη τὰς ἀναφορὰς τῶν συμπολιτῶν του καὶ ἀεχώρησε διὰ Κωνσταντινούπολιν ἵνα ζητήσῃ τὴν μετάθεσίν του. Ὁ δὲ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος προσμείναντες αὐτὸν ἡμέρας πολλάς, καὶ μὴ ὀρῶντες αὐτὸν ἐρ-

χόμενον, ἐμποδισθέντα ἐν Ἀρίσσει ὑπὸ ἀσθενείας, καὶ αἱ παρ' αὐτοῦ πεμφθένται ἐπιστολαὶ μὴ φθάσασσι ἐν καιρῷ, καὶ ὑποπτευθέντες ὅτι ἐμετανόησεν ὁ Μελέτιος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν βικσθέντες ὑπὸ μεγάλων μεσιτειῶν, ἐχειροτόνησαν Μητροπολίτην τὸν Ἱεροθεὸν Ράπτην. Ἐν τούτοις ἐφθασεν ὁ Ἀθηνῶν, καὶ ἐλυπήθη μεγάλως διὰ τὴν ἀποτυχίαν του, ζητῶν ἀμέτῳς εὐκαιρίαν ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Μητρόπολιν του· ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας νοσήσας ἀπεβίωσε τῇ 14 Δεκεμβρίου τοῦ 1714 ἔτους, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Χάσκιοι. Ἐπιτομῶν δύο τυπωθέντων συγγραμμάτων του συνέγραψε καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐκήρυττεν ἐπ' Ἐκκλησίας, καὶ Θεολογικά, καὶ φιλοσοφικά, καὶ ἱατρικά πονήματα, τὰ ὁποῖα χειρόγραφα ἀγνοῶ ποῦ κείνται. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 309.

ΜΕΤΑΞΑΣ (Νικόδημος).

Ἐγεννήθη περὶ τὰ τέλη τῆς 1571 ἑκατονταετηρίδος ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐξ' ἐκείνης τῆς οἰκογενείας τὴν ὁποίαν ἡ Ἑνετικὴ Κυβέρνησις ἐτίμησε μὲ τὸν τίτλον τοῦ Κόμητος. Ἀποπερατωθέντων δὲ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων του ἐν τῇ πατρίδι του, μετέβη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Παταίου πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του. Αὐτόθι ἐσχετίσθη μὲ τὸν Λούκαριν, μετὰ ταῦτα Πατριάρχην εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπιστρέψας δὲ ἐν Κεφαλληνίᾳ

ἔλαβε τὸ ἱερὸν σχῆμα τοῦ Ἱερομονάχου· ἀλλὰ ὑψωθέντος τοῦ φίλου του Λουκάρως εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν. Διαταχθεὶς δὲ παρὰ τούτου νὰ ὑπάγῃ εἰς Λονδίνον πρὸς ἀπόκτησιν τυπογραφίας, ἔφερον ταύτην κατὰ τὸ 1627 ἔτος καὶ ἐσύστησεν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ Πατριαρχείου. Καταστραφείσης ταύτης ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς ἐξουσίας, μόλις ἠδυνήθη νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς. Μετὰ ταῦτα ὁ Νικόδημος ἀντιγόρευθη Ἀρχιεπίσκοπος Κεφλληνίας καὶ Ζακύνθου ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου, τοῦ συγκροτήσαντος τὴν ἐν Ἱερσίου Σύνοδον πρὸς ἔρευναν τῶν κατὰ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λουκάρως συκοφαντιῶν τῶν ἐχθρῶν του. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 50.

ΜΕΓΑΞΑΣ (Νεόφυτος). Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1770 ἔτος ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἐπαιδεύθη τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν, λαβὼν τὸ ἱερὸν σχῆμα τοῦ Ἱερομονάχου. Διακρινόμενος διὰ τῆς παιδείας του καὶ τῶν Χριστιανικῶν ἡθῶν του ἐχειροτονήθη Ἀρχιεπίσκοπος Ταλαντίου. Μετὰ τὴν ἐγκληθῆσιν δὲ τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλείας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ὀρθοδόξου αὐτῆς Ἐκκλησίας, διοικουμένης ὑπὸ ἰδιαιτέρας Ἱερᾶς Συνόδου, ἔγινεν Ἅγιος Ἀθηνῶν, καὶ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Ἱεροῦ Τόμου κατὰ τὸ 1851 εἶναι διὰ βίου Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς

Συνόδου τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ἐκτός δὲ τῶν ὑπ' Ἀριθμὸν 459 καὶ 466 ἐκκλησιαστικῶν πνευμάτων του, ἐτύπωσεν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1846 ἔτος καὶ τὸ ἐφεξῆς σύγγραμμα ἱερογραφικόν. **ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ**, ἐρανισθὲν καὶ συλλεχθὲν ἀπὸ διαφόρων Ἱερῶν βιβλίων. εἰς 8ον.

ΜΕΓΑΞΟΠΟΥΛΟΣ (Παρθένιος), Τραπεζούντιος. Εἰς τῶν λογίων κληρικῶν τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 191 καὶ τὴν Σημείωσιν τοῦ αὐτοῦ Ἀριθμοῦ.

ΜΗΝΙΑΤΗΣ (Ἡλίας). Ἐγεννήθη περὶ τὰ τελεθ τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος εἰς Διξούριον, πόλιν τῆς Κεφαλληνίας. Ὁ δὲ πατὴρ του Φραγκίσκος, Πρεσβύτερος τῆς πόλεως ταύτης, εὐρισκόμενος εἰς Βενετίαν κατὰ τὸ 1679 ἔτος διὰ ὑποθέσεις του, ἐπέτυχεν νὰ κατατάξῃ μεταξὺ τῶν ὑποτρόφων τοῦ Φλαγγινοῦ φροντιστηρίου τὸν δεκαετῆ υἱὸν του Ἡλίαν, ὅστις ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἶχε προθυμίαν εἰς τὰ γράμματα καὶ μεγάλα φυσικὰ πλεονεκτήματα. Ἐνταῦθα δὲ ἀνατραφεὶς καὶ διδασχθεὶς ὁ Μηνιάτης ἔκαμε τοσαύτας προόδους εἰς τὴν Ἑλληνικὴν τε καὶ Λατινικὴν φιλολογίαν, ὥστε εἰς ἔλλειψιν τοῦ Διδασκάλου, ἠ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἑνετικῆ Ἐπιτροπῆ ἀναγνωρίζουσα τὴν ἰκανότητά του, παρέβλεψε τὴν νεαρὰν ἡλικίαν του καὶ

προσδιώρισεν αὐτὸν Καθηγητὴν τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων, τὰ ὅποια ἐδίδαξε κατὰ τρία ὀλόκληρα ἔτη. Ἰπακούων δὲ τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος τοῦ παραιτήθη ἐκ τῆς ἐν Βενετία ἐντίμου θέσεώς του, καὶ μετέβη ἐκεῖ ὡς Καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν ἄλλων ἐγκυκλίων μαθημάτων. Διδάξας ταῦτα διὰ ἑπτὰ ἔτη μετέβη εἰς Ζάχυνθον προσκληθεὶς ἀπὸ τοῦς προύχοντας τῆς νήσου ταύτης νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς τὴν Ζακύνθιον νεολαίαν τὴν σοφίαν του. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν ἐτῶν, κράζεται εἰς Κέρκυραν παρὰ τοῦ Στρατηγοῦ καὶ ἀνωτέρου Διοικητοῦ τῆς Ἑπτανήσου Ἀντωνίου Μολίνα ἵνα ἐκπαιδεύσῃ τοὺς δύο ἀνεψιούς του. Τότε ὁ Μηνιάτης, ἔλαβε καιρὸν νὰ δείξῃ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἁμβωνος τὴν φυσικὴν του εὐγλωττίαν καὶ τὰς μεγάλας θεολογικὰς του γνώσεις. Οἱ Κερκυραῖοι τοσοῦτον ἐθέλγοντο ἀπὸ τὴν χάριν τῶν λόγων του, ὥστε, ἐκτὸς τῶν πολλῶν ἄλλων φιλοδωρημάτων, ἔδωσαν πρὸς αὐτὸν, ὡς δεῖγμα εὐχαριστήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης, καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν καρπῶν ἐνὸς πλουσίου Μοναστηρίου. Κατὰ τὸ 1698 ἔτος ἀνακαλεσθεὶς εἰς Βενετίαν ὁ Μολίνας, ἠθέλησεν οὗτος νὰ λάβῃ μαζὴν του καὶ τὸν Μηνιάτην. Οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες, ἐλπίζοντες νὰ τὸν ἔχωσι πολὺν καιρὸν, προσφέρουσιν εἰς αὐτὸν ἐκ δευτέρου

τὴν διδασκαλικὴν ἑδραν εἰς τὸ Φλαγγιανὸν φροντιστήριον. Εὐχαρίστως ὁ Μηνιάτης ἐδέχθη τὴν πρότασιν τῶν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ μείνῃ μεταξὺ αὐτῶν εἰμὴ ἓνα μόνον ἔτος· διότι μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς ἰδιαιτέρος συνοπαδὸς καὶ σύμβουλος τοῦ Ἰππότου Λαυρεντίου Σοράντζου διορισθέντος πρέσβεως παρὰ τῆ Ἰψηλῆ Πύλη τῆς Ἑνετικῆς Ἀριστοκρατίας. Καὶ ἐν τῇ νέᾳ θέσει ταύτῃ, ἥτις τὸν ἔκαμε γνωστὸν εἰς ἔλους τοὺς πολιτικούς ἀνδρας τῶν διαφόρων ἐκεῖ πρέσβεων τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ἠθέλησε νὰ κυρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον ἐπ' ἁμβωνος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Οἱ ἐμβριθεὶς ἀποστολικοὶ του λόγοι ἐνθουσίαζον πάντοτε τὸ πολυάριθμον ἀκροατήριόν του, καὶ ἡμέρα παρ' ἡμέραν ἡ φήμη του ἐκτείνεται περισσότερον. Ἡ δὲ ὑπόληψις τὴν ὁποίαν ἔχαιρεν ἦτο τοιαύτη ὥστε ὁ Ἠγεμὼν τῆς Μολδαβίας Δημήτριος ὁ Καντιμήριος λαβὼν ἀνάγκην νὰ πέμψῃ πρεσβείαν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας Λεοπόλδον ἔχρινεν ἄξιον τὸν Ἱεροκλήρκα Μηνιάτην διὰ νὰ πραγματευθῇ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις του. Ζητήσας δὲ αὐτὸν ἀπὸ τὸν Ἑνετὸν Πρέσβυν, τὸν ἔστειλε κατὰ τὸ 1703 εἰς Βιέννην, ὅπου ἐντίμως τὸν ὑπεδέχθη ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ τιμηθεὶς παρ' αὐτοῦ μ' ἐν παράρισμον, μετὰ τὴν ἀποπεράτω-

ειν τῆς πολιτικῆς του ἀποστο-
λῆς, ἐπίστρεψεν εἰς Κωνσταν-
τινούπολιν. Τότε δὲ καὶ ὁ Οἰ-
κουμενικὸς Πατριάρχης Γαβριὴλ
τὸν ἀναγόρευσε, διὰ συνοδικῶν
ἐπιστολῶν, Ἱεροκῆρυκα τῆς Με-
γάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐπρότεινεν
εἰς αὐτὸν τὴν σχολαρχίαν τῆς
δημοσίου σχολῆς. Μετὰ ἑπταε-
τίαν ὁμῶς παραιτήθη τὴν ἔντιμον
ταύτην θέσιν διὰ νὰ ἐπανακάμψῃ
εἰς τὴν πατρίδα του μετὸν διά-
δοχον τοῦ Σοράντζου Ἰππότην
Κάρολον Ρουτσίνη. Δὲν εἶχε πε-
ράσει πολὺς καιρὸς μετὴν εἰς
Κεραλληνίαν ἐπίστροφὴν του
ὅπου ἀνεπαύετο μονάζων, ὅταν
ἐπροσκληθῆ ἀπὸ τοὺς Κερκυ-
ραίους νὰ μεταβῇ εἰς Κέρκυραν
ἐκ δευτέρου ἵνα ποτίσῃ τὸν φι-
λόχριστον ἐκεῖνον λαὸν μετὰ
νάματα τῆς εὐαγγελικῆς χάρι-
τος. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Μηνιάτης ἐπαγγε-
λέτο τὸν Ἱεροκῆρυκα εἰς Κέρ-
κυραν, Ἄγγελος Ἔμμος ὁ κυ-
βερνήτης τότε τὴν Πελοπόννησον,
ἐν ὀνόματι τῆς Ἑνετικῆς ἐξου-
σίας, τὸν ἐκραξεν ἐκεῖ διὰ νὰ
τὸν ἀναγορεύσῃ Ἐπίσκοπον τῆς
χηρευούσης Χριστιανουπόλεως.
Ἄλλ' αὐτὸς ἔδειξεν ὅλην τὴν
ἀδικοφρίαν εἰς τὴν πρόσκλησιν
ταύτην, καὶ προφασισθεὶς ἔμει-
νεν εἰς Κέρκυραν ἐξακολουθῶν
τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θείου λό-
γου. Ἐκλεχθέντος δὲ ἄλλου εἰς
τὴν χηρεύουσαν Ἐπισκοπὴν ὁ
Μηνιάτης μετέβη εἰς Ναύπλιον,
ὅπου ὁ Φραγκίσκος Γριμάνης,
Διοικητὴς τῆς Πελοποννήσου,

διόρισεν αὐτὸν Διδάσκαλον καὶ
Ἱεροκῆρυκα Ναυπλίου καὶ Ἄρ-
γους, τὴν ὁποίαν θέσιν ἐδέχθη
εὐχαρίστως ὡς συμφωνοτέραν με-
τὰς ἀρχάς του. Παρελθόντος ἐν
τούτοις τοῦ καιροῦ τῆς ἐν Πε-
λοποννήσῳ Διοικήσεως τοῦ
Γριμάνη, διεδέχθη τοῦτον ὁ Μάρ-
κος Δορεδάνος, ὅστις ἔλαβεν
εἰς μεγάλην ὑπόληψιν καὶ φι-
λίαν τὸν Ἱεροκῆρυκα Μηνιάτην,
τὸν ὁποῖον ἐδυνήθη νὰ καταπει-
σῃ νὰ δεχθῆ τὸν τῆς Ἀρχιερω-
σύνης ἱερὸν βαθμὸν, ἐκλέξας αὐ-
τὸν κατὰ τὸ 1711 Ἐπίσκο-
πον Κερνίκης καὶ Καλαβρύτων.
Ἄδυνατου κράτεω, ὧν ὁ Μην-
ιάτης, καὶ καταγινόμενος με-
ἀκούραστον προθυμίαν νὰ φω-
τίσῃ τὸ ποίμνιόν του μετὴν ἐ-
ξήγησιν τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν ἐ-
δυνήθη πλέον ν' ἀνθέξῃ εἰς τοὺς
ὑπερμέτρους κόπους τῆς Ἀρ-
χιερωσύνης. Ὡς μετὰ διάστημα
τριῶν ἐτῶν ἄωρος θάνατος τὸν
ἄρπαξεν, κατὰ τὴν ἀ Αὐγούστου
τοῦ 1714 ἔτος ἀπὸ τὸν ψευδῆ
κόσμον τοῦτον εἰς τὴν εἰσέτι
ἀνθηρὰν ἡλικίαν τῶν τεσσαρά-
κοντα πέντε ἐτῶν.

Ὁ τεθλιμμένος πατὴρ τοῦ
παρευρεθείς εἰς τὰς τελευταίας
ᾠρας τῆς ζωῆς του, ἀφοῦ ἐπισ-
τοιούτον πικρὸν ποτήριον, ἰδὼν
τὸν ἐνδοξὸν υἱὸν του ξεψυχοῦντα
εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἔλαβε τὸ
λείψανον αὐτοῦ ἀπὸ τὰς Πα-
λαιᾶς Πάτρης, ὅπου συνέβη ὁ
θάνατος, καὶ μετακομίζων τοῦτο
εἰς Κεραλληνίαν τὸ ἐνταφίαν

σει εἰς τὸν ἐν Διξουρίῳ ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ἐπιμελεία δὲ τοῦ προειρηθέντος πατρὸς τοῦ Φραγκίσκου ἐδόθησαν εἰς τύπον ὅσους λόγους ἐδυνάθη οὗτος νὰ συκάξῃ, καὶ τὰ αξιόλογον σύγγραμμα περὶ τῶν πέντε διαφορῶν μεταξὺ Γρικῶν καὶ Λατίνων. Αἱ συνεχεῖς ἐκδόσεις τοῦ βιβλίου τούτου καὶ τῶν λόγων του ἀρκούντως ἀποδεικνύουσι πόσον ἐκτιμήθησαν παρὰ τοῦ νοήμονος κοινοῦ.

Ὅφειλω ὁμῶς νὰ ἀπαλλάξω αὐτὸ ἀπὸ μίαν ἀπάτην. Ὁ τελευταῖος βιογράφος τοῦ Μηνιάτου, Ἄνθιμος Μαΐαράκης, θέλων ν' ἀποδείξῃ τὸν φιλοπαιτρισμὸν καὶ τὴν γενναιοφροσύνην αὐτοῦ, ἀναφέρει, ὡς παράδειγμα, τὸ ἐφεξῆς τεράχιον ἐρανισθὲν ἀπὸ τὸν δευτέρου ἐγκωμιαστικὸν λόγον του εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου. α— Καὶ ἐδὼ πίπτωντας εἰς τοὺς παναχράντους σου πόδας, ἄλλο δὲν ἐπιθυμῶ ἀπὸ ἐσέ, παρὰ τὴν ἄμαχόν σου προστασίαν πρὸς βοήθειαν καὶ συντήρησιν τοῦ φιλοχρίστου στρατοῦ, πρὸς διωγμὸν καὶ ἐξολόθρευσιν τοῦ τυράννου· ἕως πότε πηνκκήρατε Κόρη, τὸ τρισάθλιον γένος τῶν Ἑλλήνων ἔχει νὰ εὐρίσκεται εἰς τὰ δεσμὰ μιᾶς ἀνυποφορήτου δουλείας; ἕως πότε νὰ τοῦ πατρὸς τὸν εὐγενικὸν λαὸν ὁ βάρβαρος Θράξ; ἕως πότε ἔχουσι νὰ βασιλεύωνται ἀπὸ μισὸν Φεγγάρι ἢ χάραις ἐκείναις εἰς τὰς ὁποίας ἀνέτειλεν εἰς ἀν-

θρωπίνην μορφήν ἀπὸ τὴν ἡγιασμένην γαστέρα σου ὁ μυστικὸς τῆς δίκαιοσύνης Ἥλιος; Ἄχ! Παρθένα, ἐκθυμίσου, πῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα πρότερον παρὰ εἰς ἄλλον τόπον ἔλαμψε τὸ ζωηφόρον φῶς τῆς ἀληθινῆς πίστεως. Τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἐστάθη τὸ πρῶτον, ὅπου ἀνοιξῆς τὰς ἀγκάλας καὶ ἐδέχθη τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, τὸ πρῶτον, ὅπου μὲ μύρια βάσανα ἐγύρευαν νὰ ἐξεριζώσωσιν ἀπὸ τὰς καρδίας τῶν πιστῶν τὸ σεβασμιὸν σου ὄνομα· ἐτοῦτο ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον τοὺς διδασκάλους, ὅπου μὲ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας τοὺς ἐφώτισαν τὰς ἡμαυρωμένας δαινοίας τῶν ἀνθρώπων, ἐτοῦτα τοὺς ποιμένας, ὅπου μὲ τὴν ποιμαντικὴν ράβδον ἐξώρισαν τοὺς αἰμοβόρους λύκους ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ποιμνιον· ἐτοῦτο τοὺς γεωργοὺς ὅπου μὲ τὸ ἄροτρον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ μὲ τὸν ἵδρωτα τοῦ προσώπου ἐγεώγησαν τὰς καρδίας καὶ ἀπέρνοντες τὸν εὐαγγελικὸν σπόρον, ἐθήρισαν τὰς ψυχὰς διὰ τὴν αὐράνιον ἀποθήκην· ἐτοῦτο τοὺς μάρτυρας, ὅπου μὲ τὸ ἴδιον αἷμα τοὺς ἐδίψαν τὴν παρφύραν τῆς Ἐκκλησίας. Δαιμόν, εὐσπλαγχνῆ Μαρτύρ, παρακαλοῦμέν σε διὰ τὰ Χαίρε ἐκεῖνο, ὅπου μᾶς ἐπραμίνυσε τὴν Χαράν, διὰ τὸν ἀγγελικὸν ἐκεῖνον εὐαγγελισμόν. Ἄπου ἐστάθη τῆς σωτηρίας μας τὸ προσίμιον, χάρισόν του τὴν προτέραν τιμὴν,

ἐσθήκομαι το ἀπὸ τὴν καπρίαν
 τῆς δουλείας εἰς τὸν θρόνον τοῦ
 βασιλικοῦ ἀξιώματος, ἀπὸ τὰ
 δεσμὰ εἰς τὸ σκῆπτρον, ἀπὸ τὴν
 αἰχμαλωσίαν εἰς τὸ βασίλειον!
 Καὶ ἂν ἐτούταις μας ἡ φωναὶς
 δὲν σὲ παρακινήσωσιν εἰς σπλάγ-
 χνος, ἃς σὲ παρακινήσωσιν εἰς
 τοῦτο τὰ πικρὰ δάκρυα, ὅπου
 μᾶς πέφτωσιν ἀπὸ τὰ μάτια!
 ἀλλὰ ἀνίσως καὶ ἐταῦτα δὲν
 φθίνουσιν, ἃς σὲ παρακινήσω-
 σιν αἰ φωνῆ, καὶ αἰ παρακλή-
 σεις τῶν ἁγίων σου, ὅπου ἀ-
 καταπαύσω; φωνάζουσιν ἀπὸ
 ὅλα τὰ μέρη τῆς τρισαθλίου
 Ἑλλάδος. φωνάζει ὁ Ἄνδρέας
 ἀπὸ τὴν Κρήτην. φωνάζει ὁ
 Σπυρίδων ἀπὸ τὴν Κύπρον. φω-
 νάζει ὁ Ἰγνάτιος ἀπὸ τὴν Ἀν-
 τιόχειαν. φωνάζει ὁ Διονύσιος
 ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. φωνάζει ὁ
 Πολύκαρπος ἀπὸ τὴν Σμύρνην.
 φωνάζει ἡ Αἰκατερίνα ἀπὸ τὴν
 Ἀλεξάνδρειαν. φωνάζει ὁ Χρυ-
 σόστομος ἀπὸ τὴν βασιλεύου-
 σαν πόλιν. Καὶ δείχνοντάς σου
 τὴν σκληροτάτην τυραννίδα τῶν
 Ἀγαρηνῶν, ἐλπίζουσιν ἀπὸ τὴν
 ἄκραν σου εὐσπλαγγνίαν τοῦ
 Ἑλληνικοῦ γένους τὴν ἀπολύ-
 τρωσιν. » Ὁ ἐνθουσιώδης ὁμοῦς
 ἐπέλογος οὗτος τοῦ πανηγυρι-
 κοῦ λόγου πρὸς τὴν Θεοτόκον
 ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ποιήματος
 «Τέχνη Ῥητορικῆς» ἐκδοθέν-
 τος ὑπὸ Φραγκίσκου Σκούφου ἐν
 Βενετία τὸ 1680. ἐν ἔτος, ἤ-
 γουν, ἀπὸ ὃ Ἡλίας Μανιῆτας
 ἐκατετάχθη μεταξὺ τῶν ὑποτρό-

φων τῶν Φλαγγινιανοῦ Φροντι-
 στηρίου, τοῦ ὀπίου ὁ Σκούφος ἦ-
 το διδάσκαλος. Ἴδου τὸ ἐν σελ.
 371 ἐξῆς τεμάχιον τῆς Ῥητο-
 ρικῆς του. « ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΒΟ-
 ΛΗΣΕΩΣ. »

« Μὲ τὸ σχῆμα τῆς Δείσεως
 θέλω παρακαλέσει τὸν ἐλευθε-
 ρωτὴν τοῦ κόσμου Χριστόν, νὰ
 ἐλευθερώσῃ μίαν φεραν τὸ Ἑλ-
 ληνικὸν Γένος ἀπὸ τὴν δου-
 λείαν τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ ἀπὸ
 τὰς χεῖρας τοῦ Ὀττομανικοῦ
 Βριαρέως. — Φθάνει, Κριτὰ δι-
 καιότατε, φθάνει. Ἔως πότε οἱ
 τρισαθλιοὶ Ἑλληνες ἔχουσι νὰ
 εὐρίσκωνται εἰς τὸν δεσμὸν τῆς
 δουλείας, καὶ μὲ ὑπερήφρον
 πόδα νὰ τοὺς πατῆ τὸν λαμῆν
 ὁ βάρβαρος Θράκης; ἔως πότε
 Γένος τῶσον ἐνδοξον, καὶ εὐγε-
 νικὸν ἔχει νὰ προσκυνᾷ ἐπάνω
 εἰς βασιλικὸν θρόνον ἕνα ἄθεον
 τουλουπάνι, καὶ ἡ χώρας ἐκεί-
 ναις εἰς ταῖς ὁποῖαις ἀνατέλλει
 ὁ ἀόρατος τοῦτος Ἡλιος καὶ εἰς
 ἀνθρωπινὴν μορφήν ἀνέτειλας
 καὶ ἐσὺ ὁ ἐύρατος, ἀπὸ ἡμῶν
 φεγγάρι νὰ βασιλεύωνται; Ἄ,
 ἐνθυμήσου, σὲ παρακαλῶ, πῶς
 εἶσαι ὄχι μόνον Κριτῆς, ἀλλὰ καὶ
 πατὴρ, καὶ πῶς παιδεύεις, ἀλλὰ
 δὲν θανατώνεις τὰ τέκνα σου.
 Ὅθεν ἀνίσως καὶ ἡ ἀμαρτία
 τῶν Ἑλλήνων ἐπαρακίνησαν
 τὴν δικαίαν σου ὀργήν, ἀνίσως
 καὶ εἰς τὴν κάμινον τῆς ἰδίας
 τῶν ἀνομίας σου ἐξάλκυσαν
 τὰ ἀστροπελέκιτ; διὰ νὰ τοὺς
 ἀρανίσῃς ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς

Οικουμένης. Ἐσὺ, ὅπου εἶσαι ὄλος εὐσπλαγχνία, συγχώρησαι, καὶ σβύσαι ἐκεῖνα εἰς τὸ πέλαγος τῆς ἀπείρου σου ἐλεημοσύνης. Ἐνθυμήσου, Θεάνθρωπε Ἰησοῦ, πῶς τὸ Ἑλληνικὸν Γένος ἐστάθη τὸ πρῶτον, ὅπου ἀνοίξεταίς ἀγκάλαις, διὰ νὰ δεχθῆ τὸ θεῖόν σου Εὐαγγέλιον· τὸ πρῶτον, ὅπου ἔρριψε χαμαὶ τὰ εἰδώλα καὶ κρεμάμενον εἰς ἓνα ξύλον σὲ ἐπροσκύνησεν ὡς Θεόν· τὸ πρῶτον, ὅπου ἀντιστάθη τῶν τυράννων, ὅπου μὲ τόσα καὶ τόσα βάσανα ἐγύρευαν νὰ ξερρίζωσιν ἀπὸ τὸν Κόσμον τὴν Πίστιν, καὶ ἀπὸ ταῖς καρδίαις τῶν Χριστιανῶν τὸ Θεῖόν σου ὄνομα· μὲ τοὺς ἰδρωτάς τῶν Ἑλλήνων κῦζανε, Χριστέ μου, εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην ἢ Ἐκκλησία σου· οἱ Ἕλληνες τὴν ἐκπλούτισαν μὲ τοὺς θησαυροὺς τῆς σοφίας, τοῦτοι καὶ μὲ τὴν γλώσσαν, καὶ μὲ τὸν κάλαμον, καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ζωὴν τὴν ἐδιαφέντευσαν, τρέχοντες μὲ ἀπειρον μεγαλοψυχίαν καὶ εἰς ταῖς φυλακαῖς, καὶ εἰς ταῖς μάστιγαις, καὶ εἰς τοὺς τροχοὺς, καὶ εἰς ταῖς ἐξορίαίς, καὶ εἰς ταῖς φλόγαις, καὶ εἰς ταῖς πίσσας, μόνον διὰ νὰ σβύσουν τὴν πλάνην, διὰ νὰ ξαπλώσουν τὴν Πίστιν, διὰ νὰ σὲ κηρύξουν Θεάνθρωπον, καὶ διὰ νὰ λάμψη, ὅπου λάμπει ὁ ἥλιος τοῦ Σταυροῦ ἢ δόξα, καὶ τὸ μυστήριον. Ὄθεν ὡς εὐσπλαχνος μὲ τὴν βεϊκήν σου παντοδυναμίαν κάμε,

νὰ φύγουν τὸν ζυγὸν τέτοιας βαρβαρικῆς αἰχμαλωσίας· ὡς φιλόδωρος καὶ πλουσιοπάροχος ἀνταποδότης, ἀνοίγωντας τοὺς θησαυροὺς τῶν θείων σου χαρίτων, ὑψῶσαι πάλιν εἰς τὴν προτέραν δόξαν τὸ Γένος, καὶ ἀπὸ τὴν κοπρίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν κάθεται, δός του τὸ σκῆπτρον, καὶ τὸ Βασίλειον. Ναί, σὲ παρακαλῶ, μὰ τὸ χαίρει ἐκεῖνο, ὅπου ἔφερε τὴν χαρὰν εἰς τὸν Κόσμον. μὰ τὴν Θεῖαν σου ἐκείνην Ἐνσάρκωσιν, εἰς τὴν ὁποῖαν ὄντας Θεὸς ἐγένηκες ἄνθρωπος· μὰ τὸ Βάπτισμα, ὅπου μᾶς ἐπλυνε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν· μὰ τὸν Σταυρὸν ὅπου μᾶς ἀνοίξε τὸν Παράδεισον· μὰ τὸν θάνατον ὅπου μᾶς ἔδωκε τὴν ἰωτὴν, καὶ μὰ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην Ἐγερσιν, ὅπου μᾶς ἀνέβασε εἰς τὰ οὐράνια· καὶ ἀνίσως καὶ ἡ φωναῖς μου ταύταις δὲν σὲ παρακινῶσιν εἰς σπλαγχνος, ἃς σὲ παρακινήσουν τὰ δάκρυα ὅπου μου τρέχουν ἀπὸ τὰ ὄμματα, καὶ ἂν δὲν φλάιουν καὶ ταῦτα, ἃς σὲ παρακινήσουν ἡ φωναῖς, ἡ παρακάλεσαις τῶν Ἁγίων σου, ὅπου ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς τρισαθλίας Ἑλλάδος φωνιάζουσι· φωνιάζει ἀπὸ τὴν Κρήτην ἓνας Ἀνδρέας, καὶ σὲ παρακαλεῖ νὰ ἐξολοθρεύσης τοὺς Ἀγαρηνοὺς λύκους ἀπ' ἐκεῖνο τὸ Βασίλειον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐποίμανε τῆς Χριστωνύμου σου ποιμένης τὰ πρόβατα· φωνιάζει ἀπὸ τὴν πόλιν ἓνας Χρυσόφ

στομος, και σε παρακαλει, να μην κυριεύεται από τους έχθρους του Υιού εκείνη ή χώρα . . . φωνιάζει ή Αικατερινα . . . δια την 'Αλεξάνδρειαν, φωνιάζουνσι οι 'Ιγνάτιοι από την 'Αντιόχειαν, οι Πολύκαρποι από την Σμύρνην, οι Διονύσιοι από ταίς 'Αθήναις, οι Σπυρίδωνες από την Κύπρον, και δείχνοντάς σου τους λείοντας όπου τους έξέσχισαν, ταίς φλόγαις όπου τους έκαυσαν, τά σίδηρα όπου τους έθέρισαν, έλπίζουσι από την άκραν σου εύσπλαγχνίαν των 'Ελληνικων πόλεων, και δολης της 'Ελλάδος την απολύτρωσιν. »

'Απατάται λοιπόν μεγάλως ό βιογράφος των ένδόξων άνδρων της Κεφαλληνίας *Ανθιμος Ματαρίκης*, αποδίδων εις τον 'Ηλίαν Μηνιάτην εκείνο τό όποϊον ανήκει εις τον Φραγκίσκον Σκούφον. Διό νομιζω ότι ή *Ρητορικη Τέχνη* τούτου ήτον άγνωστος εις τον Αϊδεσιμώτατον Μαζαράκην· εάν έγνωρίζε τό σύγγραμμα τούτο, ή δέν ήθελεν αναφέρει ως παράδειγμα της φιλογενείας του Μηνιάτου τον επίλογον του δευτέρου εγκωμιαστικού Λόγου του εις τον Εύαγγελισμόν της Θεοτόκου, ή, ως άμερόληπτος συγγραφεύς, ήθελε σημειώσει, ότι ό Μηνιάτης έρανισθη τό περι ου ό λόγος τεμάχιον από την 'Ρητορικην του Διδασκάλου του Σκούφου, κάμνων μεταβολάς τινας

ίνα μη φανή λογοκλέπτης (plagiarius) τούτου. Αί μεταβολαι αύται ήλάττωσαν όμως την πρωτότυπον καλλονήν του ρητορικού ύφους του Σκούφου, ως δύναται έκαστος να τό έννοήση, παραβάλλων τό προόρηθεν τεμάχιόν του με τό άνωτέρω του Μηνιάτου. Η φράσις τούτου π. χ. έως πότε γά του πατη τον εύγενικόν λαιμόν ό βάρβαρος Θράξ, όχι μόνον δέν έχει την εύφυϊαν της φράσεως του Σκούφου: έως πότε οι τρισάθλιοι 'Ελληνες έργουοι να εύρίσκωνται εις τά δεσμά της δουλείας, και με υπερέφανον πόδα γά τους πατη τον λαιμόν ό βάρβαρος Θράκης, αλλά είναι έσφαλμένη λογικώς και γεωγραφικώς. Και τω όντι είναι λογικωτάτη ή ιδέα, ότι ό νικητής με υπερέφανον πόδα πατει τον λαιμόν του νενικημένου, του όποϊου τό γένος δύναται να ήναι εύγενές, όχι δε και ό λαιμός. 'Επί της του Σκούφου φράσεως ό βάρβαρος της Θράκης, έκαστος έννοει τον κατακτητήν αύτης, τον 'Οθωμανόν· ένθ' κατά την φράσιν του Μηνιάτου ό βάρβαρος Θράξ, ό μη γνωρίζων την αρχίαν Γεωγραφίαν, νομιζει ότι ό βάρβαρος 'Οθωμανός είναι Θράξ, και όχι 'Ασιανός. Κάριν δε συντομίας, παραλείπω την αποδειξιν της αποτυχίας του Μηνιάτου εκ των επίλοιπων παρ' αύτου γινομένων με-

ταβολῶν τῶν ἐκφράσεων τοῦ Σκουρῆ. Ὁ βιογράφος τοῦ πρώτου Κ. Μελάρου δὲν ἐγνώριζεν, ἢ ἀποσιωπᾷ ὅτι ὁ Μηναῖτης, Ἱεροδιάκονος ὢν, ἐχρημάτισε Νοτάριος τῆς Μητροπόλεως Φιλαδέλφειας, καὶ ἐξέδικοκε τὸν ἱστορικὸν λόγον Γερσίμου τοῦ Κακτιδέλα. Ἴδε τοὺς Ἀριθμοὺς 145, 168, καὶ 173.

ΜΗΛΙΑΣ ἢ ΜΗΛΙΑΣ (Σπυρίδων). Ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς III' ἑκατονταετηρίδος ἐν Κερκύρα ὅπου ἐχειροτονήθη Ἱερεύς. Μεταξὺς εἰς Βενετίαν ἐψηφίσθη Ἱεροκέρυξ τῆς ἐκεί Ἐκκλησίας τῶν Ὀρθοδόξων καὶ διδάσκαλος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῷ Φλαγκινικῷ φροντιστηρίῳ. Ἐτιμήθη δὲ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὸν τίτλον Ἀρχιμανδρίτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Ἐξάρχου Πατριαρχικοῦ. Ἐχρημάτισεν ἀρκετὰ ἔτη Τοποτηρητῆς τοῦ ἐκεῖ χηρεύοντος Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Παπολάτρου Ἀρχιερέως Μιλετίου Τυπάλδου, κοινῇ γνώμῃ τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ρηθουμένων, μήπως διὰ τῆς χειροτονίας νέου ἀρχιερέως ὑποκλήψωσιν πάλιν εἰς τὴν ἀπάτην τοῦ τελευταίου Τυπάλδου. Συνέγραψε διδαχὰς, καὶ ἐπιμελήθη τὴν τύπωσιν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων. Ἴδε τοὺς Ἀριθμοὺς 30, 222, 226, 228 καὶ 263.

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ Μητροπολί-

της Νύσσου. Εἰς τῶν λογίων κληρικῶν ἀκμασάντων περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς III' ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 159.

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ Πελοποννήσιος ἐκ Ναυπλίου. Ἱερομόναχος, καὶ εἰς τῶν λογίων κληρικῶν τῆς III' ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 286.

ΜΗΤΙΑΣ (Ἰβέτρος). Κατάγετο ἐκ τῆς παλαιᾶς καὶ λαμπρᾶς οἰκογενείας τῶν Ἱγερμένων τῆς Μολδοβλαχίας, καὶ ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς IV' ἑκατονταετηρίδος. Ἀποπερατωθεισῶν τῶν σπουδῶν του ἔλαβε τὸ σχῆμα τοῦ Ἱερομονάχου, καὶ διεκρίνατο διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν του. Χειροτονηθεὶς Μητροπολίτης Κιόβου, παρὰ τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίου Θεοφάνους, εὔρε τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποίημα συμπεφυμένον με ἀλλότρια δόγματα ὅθεν ὡς καλὸς ποιμὴν θέλων νὰ τὸ ἀνακαλέσῃ πάλιν εἰς τὴν ὀρθότητα τοῦ δόγματος ἦν εἶχεν ἐξ ἀρχῆς, συνεκρότισε τοπικὴν Σύνοδον ἐν τῇ Μητροπόλει αὐτοῦ, κατὰ τὸ 1642 ἔτος. Αὕτη λοιπὸν ἢ ἐν Κιόβῳ Σύνοδος συνέγραψε Ῥωσιστὶ Λατινιστὶ Ὁμολογίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἐπέγραψε ταύτην *Ἐκθεσιν τῆς τῶν Ῥώσων Πίστεως*. Ἡ βίβλος αὕτη ἐτυπώθη ἀμέσως ὑπὸ τῶν Ῥώσων εἰς τὴν διάλεκτόν των. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἱερός κληρὸς τῆς Ῥωσσίας ἐνατένιζεν εἰς τὴν δό-

ξαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, διό ἐδεήθη τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν νὰ συγκροτηθῆ Σύνοδος ἐν Πολδαβία πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς βίβλου ταύτης, ἐὰν τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχόμενα εὐρίσκοντο σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀπεφθίσασι δὲ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Οἰκουμένου Πατριάρχου Παρθενίου κατὰ τὸ 1643 ἔτος μηνὶ Μαρτίῳ, ὁ μὲν Παναγιώτης, Διερχηνεὺς τῆς Ὑψηλῆς Πύλης μετέφρασαν αὐτὴν ἐκ τῆς Ῥωσσιακῆς εἰς τὴν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων διάλεκτον, ὁ δὲ Μογίλας ἐξέδωκε ταύτην ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Ὁρθόδοξος Ὁμολογία κτλ. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 101 καὶ τὴν Σημείωσιν αὐτοῦ.

ΜΟΔΙΒΔΟΣ (Ἰωάννης) Ἡερίνθιος ἐξ Ἡρακλείας. Εἰς τῶν λογίων ἀνδρῶν ἀκμασάντων περὶ τὰ τέλη τῆς 17' ἑκατονταετηρίδος. Ἐχρημάτισε δὲ Νοτάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 113, καὶ τὴν Σημείωσιν αὐτοῦ.

ΜΟΣΧΟΠΟΛΙΤΗΣ (Κωνσταντῖνος). Ἰερομόναχος. Ἐγεννήθη ἐν Μοσχοπόλει τῆς Μακεδονίας, περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 11' ἑκατονταετηρίδος. Ἀόγιος ἀνὴρ καὶ ἀριστος Θεολόγος, ὡς μαρτυρεῖ τὸ πόνημα ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν ἐν τῇ πατρίδι του, ὅπου ἴσως αὐτὸς πρῶτος εἰσαξε καὶ τὴν τυπογραφίαν, ἥτις ἄνωγ δὲν διήρκεσε πολὺν καιρὸν. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 195.

ΜΟΥΤΤΗΣ (Μαίθαϊος). Κύπριος. Ἀρχιδιάκονος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τῶν λογίων κληρικῶν τῆς 17'. ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 75.

ΜΠΟΝΙΑΛΗΣ (Ἐμμανουήλ). Ἴδε **ΠΟΥΝΙΑΛΗΣ**

ΜΗΡΑΓΚΟΒΑΝΟΣ (Στέφανος). Ἐγεννήθη ἐν Βουκουρεστίῳ περὶ τὰ τέλη τῆς 17'. ἑκατονταετηρίδος, ἡγεμονεύοντος τοῦ πατρὸς του Ἰωάννου Κωνσταντίνου Μπαταράμπα, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσε δύο πανηγυρικοὺς λόγους καὶ ἕτερον εἰς τὴν ἡγεμονίδα μητέρα του. Ἴδε τοὺς Ἀριθμοὺς 135, 136, καὶ 138.

Ν.

ΝΑΘΑΝΑΗΛ ἐκ Νεοκαισαρείας. Εἰς τῶν λογίων κληρικῶν ἀκμασάντων περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος. Ὁ μέγας θρησκευτικὸς τοῦ ζήλου, καὶ ὁ μονάζων βίος του ἐν τῷ Ὄρει τοῦ Ἁθῶνος τὸν ἐπαρακίνησαν νὰ γράψῃ πόνημα περιέχων συμβουλὰς πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους πολὺ ἐσφαλμένας ἢ νὰ μὴ εἶπω ἀνοήτους. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 378.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων. Ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 17' ἑκατονταετηρίδος. Ὁ πατήρ του ὀνομάζετο Γεώργιος τοῦ πικλῆν Πελοπίδας, καταγόμενος ἐπὶ

τὴν Πελοπόννησον. Ἐμαθῆτευσεν δὲ ὁ Νεκτάριος τὰ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, παρὰ τῷ ἱερομονάχῳ Μελετίῳ Μακρῷ διδασκάλῳ τοῦ κατὰ τὸν Χάνδακα μετοχίου τῶν Σιναϊτῶν. Ἀποπερατωθέντων τῶν μαθημάτων του ἀπῆλθεν εἰς τὸ Σίναϊον ὄρος, ἀφιερῶθεις εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν. Ἦτο δὲ τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν τῆς ἡλικίας του ὅτε μετέβη εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον ἵνα συνάξῃ ἐλεγκασύνας διὰ τὸ τοῦ Σινᾶ ὄρος, καὶ κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διαμονὴν του ἤκουσε μαθήματα τῆς Λογικῆς καὶ Περιπατικῆς φιλοσοφίας ὑπὸ Θεοφίλου τοῦ Κορυθαλλέως. Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Μολδοβλαχίαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, κακεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Σίναϊον, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνέγραψε τὸ περὶ ἀρχαιότητος τῶν Αἰγυπτίων βασιλείας. Ἀποβιώσαντος δὲ τοῦ Ἱεροσολύμων Παϊσίου, καὶ εὐρισκόμενων ἐν Κωνσταντινουπόλει τῶν διοικούντων τότε ἀγιοταφίτων, καὶ Βασιλείου Βοεβόνδα τῆς Μολδοβλαχίας, καὶ τοῦ μεγάλου Ἑρμηνέως τῆς Ὀθωμανικῆς Βασιλείας Παναγιώτου, Πατριαρχεύοντος τοῦ πρώην Προύσσης Παρθενίου, καὶ γενομένης σχέσεως περὶ χρησίμου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, καὶ ὑπὸ πάντων ἐκλεχθέντος τοῦ Νεκταρίου, καὶ τοῦ ἀπὸ Ἄνδου Γαβριὴλ Φιλιππουπόλεως

Μητροπολίτου πεμφθέντος κοινῶς εἰς χειροτονίαν αὐτοῦ, εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων, τότε καὶ οἱ Σιναϊταί εἰς Ἐπίσκοπον καὶ Ἡγούμενον αὐτὸν ἐξελέξαντο. Εὐρῶν δὲ χρέος βαρύτατον ἐν τῷ Ἀποστολικῷ θρόνῳ, τούτῳ, ἐμεινεν ἐκεῖ ἐν ὀλόκληρον ἔτος ἵνα γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς τε πατέρας καὶ τὴν τοῦ τόπου ἐκείνου συνήθειαν· διδάξας δὲ ὅσον ἠδύνατο κοινοβιακὴν τάξιν, καὶ συμβουλεύσας τοὺς νέους νὰ εἶναι ἐνάρετοι καὶ παιδευμένοι, διὰ τῆς Ἀτταλίας ἀγίχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅτε καὶ τὴν ἐν τῇ Ὀρθόδοξῳ λεγομένη Ὁμολογίαν φερομένην αὐτοῦ ἐπιστολὴν συνέγραψε. Κατὰ δὲ τὸ 1664 ἔτος μετέβη εἰς Μολδοβλαχίαν, ἐπὶ Ἰωάννου Βύστρατιου Δαμιπίζα Βοεβόνδα· καὶ τὰ ἐκεῖ μοναστήρια τοῦ ἁγίου Τάφου ἐπιθεωρήσας, ἔτυχεν ἐπιμελείας καὶ ὑποδοχῆς μεγάλης παρὰ τοῦ τότε μεγάλου Βεστιαρίου ἄρχοντος Δούκα, τοῦ ὑπεροχῆ ἐκεῖ ἡγεμονεύσαντος. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπῆλθεν καὶ εἰς τὴν Οὐγγροβλαχίαν, ἡγεμονεύοντος Γρηγορίου Βοεβόνδα, παρ' οὗ λαβὼν μικροτάτην βοήθειαν, διαπεράσας τὴν Δούναβιν ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ Ἑπράς, ὅπου διέτριψεν ἡμέρας τινὰς πρὸς ἀνδρῶσίν του, καὶ τυχοῦσης καλῆς εὐκαιρίας ἐπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα

σχολούμενος εἰς τὸν καλλωπισμὸν τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡμῶν Ἀναστάσεως, καὶ εἰς ἀνακαίνησιν πάσης σχεδὸν τῆς μονῆς, καὶ οἰκοδομὴν νέων τυχῶν τῆς Δούρας τοῦ ἁγίου Σάββα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ξενῶνων καὶ κατοικιῶν τῶν Ὀρθοδόξων Προσκυνητῶν ἐν Ῥάμελ, πόλει τῆς Παλαιστίνης. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ παραιτηθεὶς τῆς Πατριαρχείας ἕνεκα γήρατος καὶ χρονικῆς ἀσθενείας, ἐπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπιτροπεύων, καὶ μετ' ὀλίγου ἡσύχασε γηροτροφεύμενος ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἀρχαγγέλου, καὶ τότε συνέγραψε τὸ κατὰ τοῦ Πάπα πόνημά του. Ἀπελθόντος δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα τοῦ Πρέσβεως τῆς Γαλλίας Δενοᾶν, περιηγήσεως, καὶ ὄχι προσκυνήσεως χάριν, καὶ ἀποκτεινάντων τῶν ἐκεῖ Φρατόρων τινᾶς τῶν Ὀρθοδόξων μοναχῶν, καὶ ἐπαπειλούμενος ὁ Νεκτᾶριος κακώσεων, ὡς μὴ ὑπαντιᾶσας ἐκείνῳ σωματικῶς, ὀλιγοψυχήσας, ἀπέδρα εἰς τὸ Σίναιον. Ἀπειληθεὶς δὲ τὰ πάνδεινα, ὡς μὴ ποιήσας καλῶς ἀφελὲς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπανῆλθε δραμαίως διὰ τοῦ Πηλουσίου καὶ ἡσυχάζων αὐθις ἐν τῇ τοῦ Ἀρχαγγέλου μονῇ, δὲν ἐστερήθη τῆς ἑς ἐφίετο παρακλήσεως, ἐπειδὴ ἴδε τοὺς Ὀρθοδόξους ἱερουργουῦντας τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐπὶ τοῦ μνήματος τοῦ Σω-

τῆρος Χριστοῦ. Μετὰ μῆνας πέντε τῆς παρακλήσεως ταύτης ἀνορεκτήσας, δὲν ἠδύνατο νὰ φάγη ἄλλο τι εἰμὴ μόνον ἄρτον μετ' οἴνου κεκραμένον. Συνεπεία τῆς ἀνορεξίας ταύτης, ἥτις διήρκεσε πενήκοντα ἡμέρας, ἀπεβίωσε ἐπὶ τῆς κλίνης του προσευχόμενος ὡς ὁ Πατριάρχης Ἰακώβ ἐξέλιπεν. Ἴδε τοὺς Ἀριθμοὺς 112 καὶ 122,

ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ἱεροδιάκονος τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας. Εἰς τῶν λογίων κληρικῶν τῆς 12' ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 37.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Μητροπολίτης Ἡρακλείας. Εἰς τῶν πεπαιδευμένων Ἱεραρχῶν ἀκμασάντων κατὰ τὴν 11' ἑκατονταετηρίδα. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 131.

ΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΣ (Νικόλαος). Πελοποννήσιος ἐκ τῆς πόλεως Δημητζάνης. Ἐπαγγέλλετο τὸν διδάσκαλον ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἐν Αἰγίνῃ καὶ Ναυπλίῳ κατὰ τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν μέθοδον μέχρι τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐγκαθυδρίσεως τῆς Βασιλείας. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 461.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Χίος Ἱεροδιάκονος. Εἰς τῶν λογίων κληρικῶν ἀκμασάντων περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος. Ἴδε τὸν Ἀριθμὸν 395.

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ Ἀγιορίτης. Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1749 ἔτος ἐν Νάξῳ, καὶ ἐμαθήτευσεν ἐν Σμύρῃ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα παρὰ τῷ διδασκάλῳ Ἱεροθέῳ. Ἀπο-

περατωθεισῶν δὲ τῶν σπουδῶν του καὶ κλίσιν ἔχων εἰς τὸν μονήρη βίον μετέβη κατὰ τὸ 1775 ἔτος εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἁθῶνος, καὶ γινόμενος Μοναχὸς μετωνομάσθη Νικόδημος ἀντὶ Νικόλαου Καταγινόμενος πάντοτε εἰς τὴν μετέπειτα τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἄλλων Θεολογικῶν συγγραμμάτων, ἐσχολίασε καὶ παρέφρασε μέρος αὐτῶν. Προτροπῇ δὲ τοῦ Μητροπολίτου Κηρῖνου, τοῦ Ἡλιοπόλεως Λεοντίου, καὶ τοῦ διδασκάλου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, διόρθωσε καὶ ἠτοίμασε διὰ τύπον τὰ τοῦ Ἁγίου Σιμεῶν τοῦ νίου Θεολόγου καὶ Γρηγορίου Πλαμαῆ συγγραμματα. Ἐνησχολήθη ἐπίσης μετὰ τοῦ ἐκ Δημητζάνης Ἱεροδιδασκάλου Ἀγαπίου εἰς τὴν Ἑρμηνείαν τῶν Ἱερῶν κανόνων, ἧτοι τοῦ Πηδαλίου, ὅπερ παραφθέρθεν ὑπὸ Θεοδορίτου ἐλύπησε μεγάλως τὸν Νικόδημον. Ἀπεβίωσε δὲ τὸ 1809 ἔτος ἀφήσας πολλὰ συγγραμματα χειρόγραφα, τῶν ὁποίων διάφορα ἤδη ἐτυπώθησαν, ἐν οἷς ἀποδεικνύεται ἡ μεγάλη γύμνασις καὶ ἐμπειρία ἣν εἶχε· ὁ ἱερὸς οὗτος ἀνὴρ εἰς τὰ Θεολογικὰ καὶ Ἐκκλησιαστικὰ συγγραμματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἴδε τοὺς ἀριθμοὺς 295, 324, 341, 345, 348, 358, 359, 360, 371, 382, 437, 442, 445, καὶ 454.

Ξ.

ΞΕΝΑΚΙΟΣ (Θεοφάνης). Ἐκτάγειται ἐκ τῆς γῆσου Κύπρου, καὶ ἐγεννήθη ἐν Ἡόλῃ (Ροῦιά) πόλει παραθαλασσίῳ τῆς Γεργέστης. Ἐπαιδεύθη δὲ τὰ ἑλληνικὰ μαθήματα ὑπὸ τοῦ περιωνίμου Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, διατρίβοντας τούτου ἐν Βενετίᾳ καὶ Πατανίῳ. Ἀσθὼν τὸ σχῆμα τοῦ Ἱερομονάχου ἐχρημάτισεν ἐρημέριος καὶ ἱεροκήρυξ τοῦ ἐν Βενετίᾳ νηοῦ τῶν Ὁρθοδόξων. Ἀποβιώσαστος δὲ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφίας Σεβέρου, ἡ τῶν Ἑνετῶν Ἀριστοκρατικὴ Κυβέρνησις ὄχι μόνον ἐπικύρωσε τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ξενακίου εἰς τὸν χηρεύοντα Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον, ἀλλὰ ἐδώρησε εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως χρυσοῦν σταυρὸν τῆς ἀξίας διακοσίων φλορῶν ἐπὶ τῷ ὄρει καὶ τὸν φέρωσιν οἱ κατὰ διαδοχὴν Πατριάρχαι ὡς δεῖγμα εὐνοίας πρὸς τὸ ἐν Βενετίᾳ Ἀνατολικὸν πρίμνιον των. Εἰς δὲ τὸν νεοεκλεγθέντα Ἀρχιερέα Ξενακίον παρεχώρησε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἣν ἔδιδεν εἰς τὸν Γαβριὴλ Σεβήρον. Ἐπιστάτητε τὴν ἐκδοσὶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἐν οἷς τὸ Μηνολόγιον, ἡ ἐπιγραφή τοῦ ὁποίου, ἔχουσα Ἱταλικὸν ὄφος, Βιβλίον τοῦ Ἱανουαρίου μηνός, δὲν ἐδιδόθη παρ' αὐτοῦ, διότι κατὰ